

Na osnovu člana 10. stav 7. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02), Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine donosi

NAREDBU

O MJERAMA KONTROLE ZARAZNIH I PARAZITARNIH BOLESTI ŽIVOTINJA I NJIHOVOM PROVOĐENJU I FINANSIRANJU U 2010. GODINI

I. OPĆE ODREDBE

Ovom naredbom određuju se mjere za sprječavanje, otkrivanje, kontrolu i suzbijanje zaraznih i parazitarne bolesti kod životinja, te način finansiranja u 2010. godini.

Zarazne i parazitarne bolesti životinja koje se sprječavaju, otkrivaju i suzbijaju provođenjem mjera određenih ovom Naredbom su:

1. Arteritis konja
2. Bedrenica i šuštavac
3. Bjesnilo
4. Bolest plavog jezika
5. Bolesti pčela
6. Bolesti riba
7. Bruceloza
8. BVD / MD
9. Genitalna kampilobakterioza
10. Goveđa spongiformna encefalopatija
11. Groznica zapadnog Nila
12. Ehinokokoza
13. Enzootska leukoza goveda
14. Infektivna anemija kopitara
15. Influenca ptica
16. Hlamidioza ptica
17. Klasična svinjska kuga
18. Kontrola zdravlja vimena
19. Lajšmanioza
20. Listerioza
21. Leptospiroza
22. Newcastleska bolest
23. Paratuberkuloza
24. PRRS
25. Q-groznica
26. Salmoneloze peradi
27. Scrapie
28. Slinavka i šap
29. Trihomonijaza
30. Trihinelozna
31. Tuberkuloza
32. Zarazni rinotraheitis goveda – zarazni pustularni vulvovaginitis

A. MJERE KOJE SE PROVODE ZA GOVEDA

1. Bedrenica i šuštavac

Najkasnije do 30. aprila, sva goveda u bedreničnim distriktima moraju se vakcinisati protiv bedrenice i šuštavca. Goveda je dopušteno napasati u bedreničnim distriktima, samo ako su vakcinisana protiv bedrenice i ako je od vakcinacije prošlo više od 15 dana.

2. Bruceloza

Jedanput godišnje, pretražiti krv svih goveda starijih od 12 mjeseci, prije perioda laktacije.

Pretražiti krv svih novonabavljenih životinja, prije uvođenja u uzgoj.

3. Goveda spongiformna encefalopatija

Na goveđu spongiformnu encefalopatiju moraju biti pretražena sva goveda, i to:

- a) bez obzira na starost, koja pokazuju kliničke znake poremećaja centralnog nervnog sistema;
- b) starija od 24 mjeseca nakon:
 - 1) uginuća iz bilo kojeg razloga,
 - 2) klanja po isključenju pri remontu stada,
- c) starija od 30 mjeseci, prilikom redovnog klanja.

4. Tuberkuloza

Obavezna opća tuberkulinizacija svih goveda starijih od šest sedmica mora se do 30. septembra provesti na području cijele Bosne i Hercegovine.

Za obnovu uzgoja nije dopušteno koristiti goveda koja prethodno nisu tuberkulinisana i da je reakcija bila negativna.

Ovlašteni veterinari u klaonicama moraju voditi posebnu evidenciju o svakom utvrđenom slučaju tuberkuloze goveda, te o nalazu obavijestiti nadležnog veterinarskog inspektora u mjestu porijekla tuberkulozne životinje.

5. Enzootska leukoza goveda

U cilju kontrole enzootske leukoze goveda, dva puta godišnje vršiće se testiranje životinja starijih od 24 mjeseca u stadima koja nemaju status slobodnih stada od ove bolesti.

Proglašavanje slobodnih stada u sklopu operativnog plana izvršiće nadležna veterinarska tijela entiteta i Brčko Distrikta, na osnovu rezultata do sada provedenih mjera, ukoliko su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) nema dokaza, bilo kliničkog ili u vidu rezultata laboratorijskog testiranja o prisustvu enzootske leukoze goveda u stadu i nijedan takav slučaj nije potvrđen u protekle dvije godine; ili

b) sve životinje preko 24 mjeseca starosti su u proteklih 12 mjeseci dale negativnu reakciju na dva izvršena testiranja, provedena u razmaku koji nije kraći od 4 mjeseca.

Održavanje statusa slobodnih stada provodiće se kroz:

a) kontinuirano ispunjavanje uvjeta navedenih u tački a) prethodnog stava;

b) sve životinje koje se uvode u stado moraju potjecati iz stada sa istim statusom;

c) sve životinje starije od 24 mjeseca moraju nastaviti davati negativnu reakciju pri laboratorijskom testiranju, koje se na slobodnim posjedima provode svake 3 godine.

6. Listerioza

Kod svakog pobačaja goveda pobačeni fetus i plodne ovojnice navedenih životinja moraju biti dostavljeni radi laboratorijske pretrage na listeriozu.

Na listeriozu mora biti pretražen mozak goveda koje pokazuju kliničke znakove poremećaja centralnog nervnog sistema i poremećaja u ponašanju.

7. Bolest plavog jezika

Uzimanje uzoraka domaćih i divljih preživara u cilju otkivanja i kontrole bolesti plavog jezika provodi se u skladu sa Programom praćenja i kontrole bolesti plavog jezika, koji donosi Ured za veterinarstvo BiH, najkasnije do 01.04.2010. godine.

8. Slinavka i šap

U slučaju diferencijalno dijagnostički postavljene sumnje na prisustvo bolesti slinavke i šapa potrebno je provesti klinički nadzor kod svih goveda na imanju. Ukoliko se kliničkim pregledom utvrde znakovi karakteristični za bolest potrebno je bez odlaganja provesti sve mjere utvrđene posebnim propisima kojima je regulisana kontrola slinavke i šapa.

B. MJERE KOJE SE PROVODE ZA OVCE I KOZE

1. Bedrenica i šuštavac

Najkasnije do 30. aprila, sve ovce i koze u bedreničnim distriktima moraju se vakcinisati protiv bedrenice i šuštavca. Ovce i koze je dopušteno napasati u bedreničnim distriktima, samo ako su vakcinisane protiv bedrenice i ako je od vakcinacije prošlo više od 15 dana.

2. Bruceloza

Program vakcinacije malih preživara provodi se u skladu sa odredbama Pravilnika o mjerama kontrole bruceloze malih preživara („Sl.glasnik BiH,“ broj 43/09 i 82/09).

3. Scrapie

Na Scrapie moraju biti pretražene sve ovce i koze starije od 12 mjeseci koje:

- a) pokazuju kliničke znake poremećaja centralnog nervnog sistema i poremećaja u ponašanju koje traju najmanje 15 dana i liječenjem nisu uklonjene;
- b) pokazuju znake promijenjenog opšteg zdravstvenog stanja (malaksalost), bez znakova zaraznih, parazitskih ili traumatskih bolesti;
- c) pokazuju druga progresivna bolesna stanja.

4. Listerioza

Kod svakog pobačaja ovaca i koza, pobačeni fetus i plodne ovojnice navedenih životinja moraju biti dostavljeni radi laboratorijske pretrage na listeriozu.

Na listeriozu mora biti pretražen mozak ovaca i koza koje pokazuju kliničke znakove poremećaja centralnog nervnog sistema i poremećaja u ponašanju

5. Bolest plavog jezika

Uzimanje uzoraka domaćih i divljih preživara u cilju otkivanja i kontrole bolesti plavog jezika provodi se u skladu sa Programom praćenja i kontrole bolesti plavog jezika, koji donosi Ured za veterinarstvo BiH, najkasnije do 01.04.2010. godine.

6. Slinavka i šap

U slučaju diferencijalno dijagnostički postavljene sumnje na prisustvo bolesti slinavke i šapa potrebno je provesti klinički nadzor kod svih ovaca i koza na imanju. Ukoliko se kliničkim pregledom utvrde znakovi karakteristični za bolest potrebno je bez odlaganja provesti sve mjere utvrđene posebnim propisima kojima je regulisana kontrola slinavke i šapa.

C. MJERE KOJE SE PROVODE ZA SVINJE

1. Bruceloza

Na brucelozu mora biti serološki pretražena jedanput godišnje krv svih krmača i nazimica u uzgojima od 10 do 50 grla, te krv 20% krmača i nazimica u uzgojima brojnijim od 50 grla, kao i krv novonabavljenih svinja, prije uvođenja u uzgoj.

2. Klasična kuga svinja

Sve svinje na porodičnim imanjima moraju se vakcinisati protiv klasične kuge svinja. Vakcinacija se provodi kod svih svinja na imanju koje su starije od 60 dana. Vakcinacija nazimica i krmača provodi se prije svakog pripusta. Vakcinacija se provodi vakcinama pripremljenim od atenuiranog virusa (K-soj).

Na imanjima sa zaokruženim proizvodnim ciklusom prasad se vakciniše u dobi od 45-60 dana, nazimice i krmače prije svakog pripusta, a nerastovi dva puta godišnje.

Sve vakcinisane svinje obavezno je markirati-označiti ušnim markicama.

U promet se mogu staviti samo imune svinje odnosno svinje koje su vakcinisane i označene markicom najmanje sedam dana prije stavljanja u promet.

Promet svinja dopušten je samo na registrovanim stočnim pijacama, sajmovima, dogonima i drugim otkupnim mjestima koji su pod stalnom veterinarskom kontrolom.

Lovačka društva su obavezna obezbijediti dostavu uzorka krvi, slezene i bubrega od svake ulovljene ili nađene jedinke divlje svinje do referentne laboratorije za klasičnu svinjsku kugu u Bosni i Hercegovini.

Utvrđivanje nivoa imuniteta vakcinisanih životinja procjenjuje se serološkom pretragom, pri čemu će se dva puta godišnje vršiti uzimanje uzoraka na klaonicama od 0,1% životinja, od strane nadležnih veterinarskih inspektora.

Na osnovu analize rezultata provedenih mjera u 2010. godini, te na osnovu rezultata studija koje se provode u sklopu ARDP Projekta Svjetske banke i IPA projekta za 2008. godinu, Ured za veterinarstvo BiH će u saradnji sa nadležnim tijelima entiteta donijeti odluku o prestanku, odnosno nastavku programa vakcinacije protiv klasične kuge svinja u 2011. godini.

3. Slinavka i šap

U slučaju diferencijalno dijagnostički postavljene sumnje na prisustvo bolesti slinavke i šapa potrebno je provesti klinički nadzor kod svih svinja na imanju. Ukoliko se kliničkim pregledom utvrde znakovi karakteristični za bolest potrebno je bez odlaganja provesti sve mjere utvrđene posebnim propisima kojima je regulisana kontrola slinavke i šapa.

4. Tuberkuloza

Sve rasplodne svinje u uzgojima brojnijim od 15 krmača, nazimica i nerastova, moraju se tuberkulinisati do 31. maja.

Za obnovu uzgoja nije dozvoljeno koristiti svinje koje prethodno nisu tuberkulinisane.

Ovlašteni veterinari u klaonicama moraju voditi posebnu evidenciju o svakom utvrđenom slučaju tuberkuloze svinja, te o nalazu obavijestiti nadležnog veterinarskog inspektora u mjestu porijekla tuberkulozne životinje.

5. Trihinelozna

U svim slučajevima klanja svinja radi upotrebe mesa za ljudsku ishranu i kod sve ulovljene divljači koja služi ishrani ljudi, mora se izvršiti pregled mesa dijagnostičkom metodom digestije.

D. MJERE KOJE SE PROVODE ZA KONJE

1. Infektivna anemija kopitara

Serološka pretraga uzoraka krvi kopitara mora se obaviti:

- a) dva puta godišnje (januar, juni) kod pravnih lica koja koriste kopitare za proizvodnju bioloških preparata (vakcina, seruma) i sjemena za vještačko osjemenjivanje;

- b) jedanput godišnje, najkasnije do 31. oktobra, kod svih konja u ergelama, pastuharnama, sportskim društvima i na šumskim radilištima;
- c) kada se nabavljeno grlo uvodi u uzgoj naveden u tač. a) i b) ovog stava;
- d) kod pastuha prije licenciranja;
- e) kada se kopitari dovode na izložbe, smotre, sportska takmičenja i opasivanja u ergele;
- f) kada se kopitari stavljaju u promet.

Nalaz o negativnoj serološkoj pretrazi u slučajevima iz tač. c), d), e) i f). ovog stava ne smije biti stariji od 30 dana.

2. Virusni arteritis konja

Krv nevakcinisanih pastuha koji se koriste za proizvodnju sjemena za umjetno osjemenjivanje ili prirodni pripust mora, prije početka korištenja rasplodnjaka, biti pretražena na arteritis konja.

Kod svakog pobačaja kobila krv mora biti dostavljena radi laboratorijske pretrage na arteritis konja.

E. MJERE KOJE SE PROVODE ZA PERAD

1. Atipična kuga peradi - Njukastlska bolest

Sva ekstenzivno držana perad mora se vakcinisati protiv atipične kuge dva puta godišnje vakcinama proizvedenim iz soja *La Sota*.

Vakcinacija se provodi između 15. aprila i 30. maja prvi put, te između 15. oktobra i 30. novembra drugi put, a kod prinovljene peradi između navedenih razdoblja.

Perad i pernata divljač na farmama i svim oblicima intenzivne proizvodnje mora se vakcinisati protiv njukastlske bolesti, tako da bude u stanju stalnog imuniteta.

Nivo imuniteta peradi procjenjuje se serološkom pretragom koja je sastavni dio imunoprofilaktičkog postupka.

Imunitet se kontroliše:

- a) u ekstenzivnim uzgojima peradi uzimanjem pet uzoraka krvi na 1000 komada vakcinisane peradi dva puta godišnje, 3-4 sedmice nakon provedene vakcinacije;
- b) u intenzivnim uzgojima pretragom 20 uzoraka krvi po jatu, najmanje dva puta godišnje, te svako jato tovnih pilića 3 - 4 sedmice nakon provedene vakcinacije.

2. Kuga peradi - avijarna influenza

Prilikom provođenja kontrole imuniteta na Njukastlsku bolest, na istim uzorcima krvi provodiće se i pretraga na prisustvo antitijela za avijarnu influencu.

Uzimanje uzoraka divljih ptica radi pretrage na prisutnost virusa influence ptica provodi se u skladu sa Programom kontrole i nadzora influence ptica koji će donijeti Ured za veterinarstvo BiH, najkasnije do 01.03.2010. godine.

U cilju kontrole prisustva virusa avijarne influence kod ekstenzivno držane peradi, vršiće se kontrola svih uginulih životinja, u slučaju utvrđivanja povećanog mortaliteta.

3. Tifus peradi, puluroza te ostale salmonelozne infekcije

a) Jaja (konzumna i rasplodna) mogu biti stavljena u promet ili inkubirana samo ako potiču od jata koja su slobodna od salmonela, odnosno ako imaoci jata imaju nalaz o zdravstvenom stanju jata, izdat od ovlaštene laboratorije i ne stariji od 30 dana. Nalaz se izdaje na osnovu službeno dostavljenog uzorka.

b) Sva jata, bez obzira na vrstu i kategoriju, čiji su proizvodi namijenjeni javnoj potrošnji, moraju biti bakteriološki, odnosno serološki pretražena, dostavljanjem službenih uzoraka u ovlaštenu laboratoriju u skladu sa Tabelama 1.- 4. iz Priloga 2, koji je sastavni dio ove Naredbe.

c) Jato namijenjeno klanju podrazumijeva životinje iste vrste i dobi iz jednog objekta, namijenjene klanju. Klati je dopušteno samo jata slobodna od *S. Gallinarum* i *S. Pullorum*, a imalac jata mora imati nalaz o zdravstvenom stanju ne stariji od 15 dana i izdat od ovlaštene laboratorije.

d) U fabrikama i mješaonicama stočne hrane moraju se uzimati i dostavljati na bakteriološku pretragu u ovlaštenu laboratoriju uzorci svih proizvoda životinjskog porijekla prije pripremanja krmnih smjesa, a jednom mjesečno uzorci svih gotovih krmnih smjesa. Hrana namijenjena ishrani peradi mora biti slobodna od *S. Enteridis*, *S. Hadar*, *S. Infantis*, *S. Typhimurium* i *S. Virchow*.

Do 01.03.2010. Ured za veterinarstvo BiH će donijeti dodatni program za kontrolu salmoneloze u jatima konzumnih nesilica vrste *Gallus gallus*, te dodatni program za kontrolu salmoneloze kod odraslih rasplodnih jata (rasplodna jata u proizvodnji) vrste *Gallus gallus*.

4. Hlamidioza ptica

Sva matična jata i prodajna mjesta ukrasnih i sobnih ptica te golubova, moraju biti registrovana kod nadležnog veterinarskog inspektora.

Sve ukrasne i sobne ptice te golubovi u organizovanoj proizvodnji ili namijenjeni za rasplod, prodaju ili izložbu, moraju biti slobodni od hlamidioze.

F. MJERE KOJE SE PROVODE ZA PČELE

Na svim pčelinjacima moraju biti provedene naređene preventivne i dijagnostičke mjere za zaštitu zdravlja pčelinjih zajednica od bolesti američka gnjiloća pčelinjeg legla.

Uzgoj pčelinjih matica za prodaju dopušten je samo na pčelinjacima koji su pod stalnim veterinarsko-zdravstvenim nadzorom.

U promet se mogu stavljati samo zdrave pčelinje zajednice, odnosno one na kojima su provedene naredne dijagnostičke i preventivne mjere:

1. Američka gnjiloća pčelinjeg legla

Na svim pčelinjacima, tokom proljeća (mart/april) provodi se klinički pregled pčelinjih zajednica, radi pretrage na američku gnjiloću:

- u pčelinjacima s 1-10 pčelinjih zajednica pregledaju se sve zajednice,
- u pčelinjacima s 11-20 pčelinjih zajednica mora se pregledati 50% zajednica,
- u pčelinjacima od 21-50 pčelinjih zajednica mora se pregledati 33% zajednica,
- u pčelinjacima s više od 51 pčelinjih zajednica mora se pregledati 20% pčelinjih zajednica.

Na svim pčelinjacima u kojima je u prethodnoj godini utvrđena američka gnjiloća, kliničkim pregledom moraju biti obuhvaćene sve pčelinje zajednice.

U slučaju postavljanja sumnje na američku gnjiloću, veterinar koji provodi kliničku pretragu će obavezno uzeti uzorak i dostaviti ga na laboratorijsku pretragu u ovlaštenu dijagnostičku laboratoriju.

Za uzorak se uzima dio pčelinjeg legla, posebno iz svake pojedine sumnjive pčelinje zajednice i to komad saća s poklopljenim leglom, veličine 10x10 cm, na kojem su znaci bolesti vidljivi, umotan u ambalažu koja propušta vazduh.

Ukoliko u periodu pretrage i sumnje na američku gnjiloću u pčelinjoj zajednici nema legla moguće je kao uzorak dostaviti žive ili uginule pčele (uzorak od stotinjak pčela), med iz medišta, kao i dio starog dijela legla /saća/ koje može biti prazno ili zbirni uzorak meda iz sezone vrcanja (oko 10 g), kako bi se na taj način utvrdilo prisustvo spora američke gnjiloće, ispoljene u kliničkoj ili subkliničkoj formi na pčelinjaku ili pojedinačnoj pčelinjoj zajednici.

U promet se mogu stavljati samo pčelinje zajednice na kojima su provedene naređene mjere i koje ne pokazuju znake bolesti.

G. MJERE KOJE SE PROVODE ZA RIBE

Na svim uzgajalištima riba i na otvorenim vodama za koje brinu sportska ribolovna društva moraju se obaviti klinički pregledi, uzeti uzorci za laboratorijske pretrage, te obaviti pretrage kako slijedi:

1. Na svim pastrmskim ribnjacima

U toku godine provodi se klinička i laboratorijska pretraga radi isključivanja prisutnosti uzročnika virusne hemoragične septikemije (VHS), zarazne hematopoetske nekroze (IHN) na način opisan u tabeli 1 i 2.

Tabela 1.

Kontinentalne zone i farme	Broj godišnjih kliničkih inspekcija	Godišnji broj laboratorijskih ispitivanja	Laboratorijsko ispitivanje na prisustvo virusa	
			Broj riba iz uzgoja (organski materijal)	Broj riba iz uzgoja (organski materijal)

(a) farme sa matičnim jatom	2	2	120 (prva inspekcija) 150 (druga inspekcija)	30 (prva inspekcija) ¹ (1) 0 (druga inspekcija)
(b) farme koje imaju samo matično jato	2	1	0	150 prva ili druga inspekcija) (1)
(c) farme bez matičnog jata	2	2	150 prva i druga inspekcija)	0
Obalne zone i farme				
(a) farme sa matičnim jatom	2	2	120 (prva inspekcija) 150 (druga inspekcija)	30 (prva inspekcija) (1) 0 (druga inspekcija)
(b) farme salmonida bez matičnog jata	2	2	30 (prva i druga inspekcija)	0
(c) ne salmonidne farme bez matičnog jata	2	2	150 prva ili druga inspekcija)	0

- Maksimalan broj riba u pulu: 10 komada

Kontinentalne zone i farme	Broj godišnjih kliničkih inspekcija (2 godine)	Godišnji broj laboratorijskih ispitivanja (2 godine)	Laboratorijska ispitivanja na prisustvo virusa (1)	
			Broj riba u uzgoju (organski materijal)	Broj riba u matičnom jatou (Ovarijalna tečnost)
(a) Farme sa matičnim jatom	2	2	0 (prva inspekcija) ¹ 30 (druga inspekcija)	30 (prva inspekcija) ² 0 (druga inspekcija)
(b) Farme koje imaju samo matično jato	2	1	0	30 (prva ili druga inspekcija) ²
(c) Farme bez matičnog jata	2	2	30 (prva ili druga inspekcija)	0
Obalne zone i farme				
(a) Farme sa matičnim jatom	2	2	0 (prva inspekcija) 30 (druga inspekcija)	30 (prva inspekcija) 0 (druga inspekcija)
(b) Salmonidne farme bez matičnog jata	2	2	30 (prva ili druga inspekcija) ³	0
(c) Ne salmonidne farme bez matičnog jata	2	2	30 (prva ili druga inspekcija)	0

- Maksimalan broj riba u pulu: 10 komada

Klinička pretraga mora se provesti u periodu od oktobra do juna ili kada je temperatura vode ispod 14°C. Kada se klinička pretraga na farmama vrši dva puta godišnje, interval između pretraga mora biti najmanje četiri mjeseca. Sve proizvodne jedinice (bazeni, rezervoari, kavezi, itd.) moraju biti ispitane na prisustvo mrtve, slabe ili ribe koja se ne ponaša uobičajeno. Posebna pažnja mora se posvetiti predjelima na kojima voda otiče, gdje se sakuplja slabija riba usljed protoka vode.

Laboratorijsko ispitivanje na prisustvo virusa se provodi metodom izolacije virusa na kulturi ćelija. Odabir riba od kojih će se uzimati uzorci vrši se na sljedeći način.

- ukoliko su prisutne kalifornijske pastrmke, samo ribe te vrste će biti odabrane za uzorkovanje. Ukoliko kalifornijska pastrmka nije prisutna, uzorci se uzimaju od riba svih drugih vrsta koje su osjetljive na VHS i / ili IHN (kako je navedeno u Aneksu I Listi II Odluke o veterinarsko-zdravstvenim uslovima koji moraju biti ispunjeni prilikom stavljanja u promet žive ribe,

(1) ¹ U izuzetnim situacijama, ukoliko je nemoguće obezbijediti ovarijalnu tečnost, umjesto nje se mogu uzeti organi.

rakova i mekušaca, te proizvoda dobijenih od njih ("Službeni glasnik BiH" br. 62/05, 43/09 i 94/09). Različite vrste moraju biti reprezentativno zastupljene u uzorku.

- Ukoliko se koristi više od jednog izvora za proizvodnju ribe, u uzorkovanje se moraju uključiti ribe koje predstavljaju sva izvorišta vode koja se koriste.
- Ukoliko su prisutne slabe, ribe koje se ne ponašaju normalno ili svježe uginule ribe (ne raspadnute), prvenstveno takve ribe trebaju biti odabrane. Ukoliko nema takvih riba, odabrane ribe moraju biti normalne, zdrave ribe sakupljene tako da su u uzorku proporcionalno zastupljene ribe sa svih dijelova farme, i svih starosnih klasa.

Tabela 2 primjenjivaće se na ribnjake koji su u protekle četiri godine provodili monitoring na prisustvo virusnih bolesti riba, dok će ostali ribnjaci raditi po programu iz Tabele 1.

U slučaju pojave masovnih uginuća i drugih promjena, a za koje je utvrđeno da nisu uzrokovane gore navedenim bolestima, radiće se dodatna istraživanja na druge bolesti od kojih navedene vrste riba mogu oboljeti uključujući ISA i EHN. Kod pojave CPE na kulturi ćelija prilikom vršenja pretraga na VHS i IHN, za koji se utvrdi da nije posljedica ovih virusnih bolesti, vršiće se dalja virusološka ispitivanja na prisustvo ostalih virusnih bolesti riba.

2. Na svim šaranskim ribnjacima

U vrijeme mriještenja mora biti obavljen pregled matičnog jata šaranskih vrsta riba na prisutnost uzročnika proljetne viremije šarana. Za virusološke pretrage, od matica treba uzeti ovarijalnu tečnost pri kraju istiskivanja (zbirni uzorci od po 5 matica u jednu epruvetu).

U proljeće, pri temperaturi vode ispod 20°C i u jesen, pri temperaturi vode ispod 18°C, potrebno je obaviti klinički pregled šaranskog mlada (jednogodišnji i dvogodišnji) i dostaviti materijal od 150 primjeraka za virusološke pretrage na prisutnost uzročnika proljetne viremije šarana.

U slučaju pojave masovnih uginuća, te drugih promjena, a za koje je utvrđeno da nisu uzrokovane gore navedenim bolestima, radiće se dodatna istraživanja na druge bolesti od kojih navedene vrste riba mogu oboljeti uključujući KHV.

3. Na otvorenim vodama

Na otvorenim vodama za koje brinu ribolovna društva uzorkovanje se provodi u skladu sa odredbama pod tačkom a) ili b) zavisno od toga koje riblje vrste u njima žive.

H. MJERE KOJE SE PROVODE ZA PSE

1. Bjesnilo

Svi psi stariji od tri mjeseca moraju se vakcinisati protiv bjesnila najkasnije do 31. marta.

Pas koji tokom godine dostigne starost od tri mjeseca mora biti vakcinisan u roku od 14 dana, a pas koji je nabavljen, a nije vakcinisan, u roku od 14 dana od dana nabavke.

Preporučuje se vakcinacija mačaka protiv bjesnila.

Za vakcinaciju se može koristiti samo inaktivirana registrovana vakcina sa ćelijskih kultura ili embrioniranih jaja, pripremljena od visokoimunogenih sojeva virusa bjesnila.

Vlasnici životinja koje se drže na paši dužni su onemogućiti kontakt divljih i domaćih životinja.

U slučaju potrebe Ured za veterinarstvo BiH može narediti vakcinaciju i drugih životinja protiv bjesnila u pojedinim područjima.

2. Lajšmanioza (Leishmaniasis)

Na područjima gdje je u prethodnoj godini nađena lajšmanioza, najkasnije do 30. maja 2010. godine, na lišmanijazu moraju biti pretraženi:

- lovački psi;
- radni psi;
- psi koji borave na otvorenom.

3. Ehinokokoza

Prilikom vakcinacije pasa protiv bjesnila provodi se dehelmintizacija pasa protiv trakavice *Echinococcus granulosus*, sredstvom koje pouzdano ubija zrele i nezrele oblike trakavice.

Radi sprječavanja širenja jajašaca u okolini obavezno je pse nakon tretiranja držati najmanje 48 sati u ograđenom prostoru, a njihov izmet neškodljivo ukloniti.

Pravna i fizička lica, koja kolju stoku za javnu potrošnju, kao i vlasnici stoke koji je kolju za vlastitu potrošnju, dužni su, radi sprječavanja širenja ehinokokoze, odbačene organe zaklane stoke prokuhati, odnosno uništiti ih spaljivanjem.

I. MJERE KOJE SE PROVODE ZA RASPLodne ŽIVOTINJE

1. Rasplodne životinje

Dva puta godišnje svim rasplodnim životinjama koje se koriste za prirodni pripust ili proizvodnju sjemena za vještačko osjemenjivanje, zavisno od vrste životinja, vadi se krv i pretražuje na brucelozu, leptospirozu, paratuberkulozu i IBR/IPV, odnosno uzima se bris ili ispirak prepucija i pretražuje na kampilobakteriozu i trihomonijazu, te krv i feces i pretražuje na paratuberkulozu.

J. MJERE KOJE SE PROVODE KOD POBAČAJA

Kod svakog pobačaja goveda, ovaca, koza, svinja i kobilica, veterinari su dužni dostaviti na laboratorijsku pretragu krv životinje koja je pobacila, a po mogućnosti i pobačeni fetus s plodnim ovojnicama.

Dostavljeni materijal potrebno je pretražiti na brucelozu, leptospirozu, genitalnu kampilobakteriozu, Q groznicu, listeriozu i salmonelozu.

K. KONTROLA ZDRAVLJA VIMENA

Sve životinje čije mlijeko se koristi za javnu potrošnju, prije stavljanja mlijeka u promet moraju biti obuhvaćene mjerama propisanim ovom naredbom i slobodne od bruceloze i tuberkuloze, o čemu se na nivou ovlaštene veterinarske organizacije vodi posebna evidencija - mliječni karton.

Proizvođači mlijeka i proizvoda od mlijeka namijenjenih javnoj potrošnji, dužni su dva puta tokom godine u razmaku od 6 mjeseci svaku muznu kravu, kozu i ovcu podvrgnuti pretrazi na poremećenu sekreciju vimena, a mlijeko iz vimena sa poremećenom sekrecijom mora se bakteriološki pretražiti.

L. MJERE MONITORINGA

U cilju utvrđivanja prisustva, odnosno odsustva bolesti: BVD / MD goveda, PRRS i Groznice zapadnog Nila, na zahtjev vlasnika za ostvarivanje statusa stada slobodnih od navedenih bolesti ili u skladu sa preporukom nadležnih tijela entiteta, provešće se mjere monitoringa, kako slijedi:

- a) U cilju utvrđivanja prisustva, odnosno odsustva BVD / MD goveda, pretražiće se krv od 10 nasumično odabranih životinja iz stada, starosne dobi od 9 – 18 mjeseci. U slučaju manjeg broja životinja, pretražuje se krv svih životinja u stadu, odgovarajuće starosne dobi
- b) U cilju utvrđivanja prisustva, odnosno odsustva PRRS-a kod svinja, pretražiće se krv od 20 nasumično odabranih životinja iz stada. U slučaju manjeg broja životinja, pretražuje se krv svih životinja u stadu.
- c) U cilju utvrđivanja prisustva, odnosno odsustva Groznice zapadnog Nila izvršiće se serološka pretraga svih konja koji pokazuju znakove encefalitisa. Svi uginuli konji biće pretraženi na prisustvo virusa Groznice zapadnog Nila. Pored navedenih mjera, vršiće se i monitoring vektora. Monitoring vektora provodi se u cilju identifikacije potencijalne vektorske vrste, te utvrđivanja područja visokog, srednjeg ili niskog rizika i lokalnih detalja koji se odnose na sezonalnost.

M. ZOOSANITARNE MJERE

1) Radi efikasnije zdravstvene zaštite životinja, zaštite zdravlja ljudi, veterinarske zaštite životne sredine, kao i kod postojanja epizootiološke indikacije, ovlaštene veterinarske organizacije moraju provoditi deratizaciju.

2) Deratizaciju treba provoditi u životinjskim objektima i dvorištima, objektima za klanje životinja, preradu, proizvodnju i skladištenje namirnica životinjskog porijekla i drugim objektima gdje je njeno provođenje od interesa za zdravstvenu zaštitu životinja i očuvanje zdravstvene ispravnosti životinjskih proizvoda.

3) Deratizaciju treba provoditi dva puta godišnje, a na poziv pravnih i fizičkih lica i češće.

4) Radi sprečavanja unošenja i širenja virusa klasične svinjske kuge, imaoци svinja dužni su uspostaviti veterinarsko-zdravstveni red te provoditi sljedeće mjere:

a) Za uzgoje do 10 svinja:

- gazdinstvo mora biti ograđeno, a ulaz u objekte mora biti pod kontrolom;
- organizovati i provoditi dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju u skladu s tehnološkim zahtjevima;
- obezbijediti propisano zbrinjavanje uginuća, čvrstog stajnjaka, osoke i otpadnih voda nastalih tokom držanja svinja;
- ulaz u objekte sa svinjama dozvoljen je samo radnicima;

- svi koji uoče ili imaju ikakva saznanja o pojavi bilo kakvih znakova bolesti, sumnji na bolest, ili neuobičajenom ponašanju svinja unutar ili izvan gazdinstva, obavezni su o tome obavijestiti veterinara;

b) Za uzgoje od 11 do 100 svinja, uključujući mjere propisane stavom 4., podstavom a. ove tačke i:

- radnicima i posjetiocima obezbijediti zaštitnu odjeću i obuću;
- na ulazima na farme mora biti dezinfekciona barijera za vozila i ljude;
- za dezinfekciju primjenjivati odobrena sredstva u propisanim koncentracijama;
- za rad u objektu sa svinjama potrebno je obezbijediti zaštitnu odjeću i obuću samo za tu namjenu. Zabranjen je izlazak sa gazdinstva u istoj zaštitnoj odjeći i obući;

c) Za uzgoje od 101 i više svinja, uključujući mjere propisane stavom 4., podstavom b. ove tačke i:

- obezbijediti lice za održavanje dezinfekcionih barijera i voditi evidenciju o tome;
- svi zaposleni na farmi obavezni su pri ulasku na farmu dezinfikovati ruke i obuću;
- obezbijediti garderobe za zaštitnu odjeću i obuću, odvojeno "čisto" i "nečisto" i sanitarni čvor za pranje ruku, te po potrebi prostor za tuširanje;
- obavezno je presvlačenje u zaštitnu odjeću svih lica koja rade na farmi prilikom ulaska u krug farme, a koja se nakon upotrebe mora propisno odložiti u garderobnom ormariću za "nečisto";
- zabranjen je izlazak iz kruga farme u zaštitnoj odjeći i obući i njihovo iznošenje;
- obezbijediti praonu zaštitne odjeće;
- organizovati rad farme na način da se onemogućiti nekontrolisano i nepotrebno kretanje zaposlenih unutar farme;
- zabranjeno je držanje drugih vrsta životinja u krugu farme;
- o svim posjetiocima na farmi mora biti vođena evidencija s datumom ulaska i izlaska s farme te namjenom posjete;
- vozila mogu ući na farmu samo prolaskom kroz dezinfekcionu barijeru s dezinficijensom i po odobrenju odgovornog lica;
- posjetioci mogu ući na farmu nakon provedene dezinfekcije prema uputstvu odgovornog lica, a na farmi se mogu kretati samo u njihovoj pratnji uz obavezno nošenje zaštitne odjeće i obuće;
- zabranjeno je unošenje i iznošenje pribora, alata ili opreme s farme;
- obavezno je organizovati ishranu zaposlenih u krugu farme;
- strogo je zabranjeno unošenje na farmu hrane za ljude od strane pojedinaca, posebno svinjskog mesa i proizvoda od svinjskog mesa;
- radnici farme se ne smiju baviti uzgojem svinja u svom domaćinstvu;
- radnici farme ne smiju raditi u objektima za uzgoj svinja izvan onih na farmi;
- radnici farme ne smiju učestvovati u lovu na divlje svinje niti obavljati ikakve poslove oko živih ili mrtvih (uginulih ili odstrijeljenih) divljih svinja;
- radnici farme koji su slučajno bili u kontaktu s bolesnim ili sumnjivim svinjama, njihovim dijelovima ili proizvodima, obavezni su o tome obavijestiti odgovorno lice, prije ulaska u krug farme.

II. PROVOĐENJE MJERA PROPISANIH OVOM NAREDBOM

A. PLANIRANJE MJERA

Nadležne veterinarske službe entiteta i Brčko Distrikta BiH su dužne izraditi operativne planove, odnosno uputstva za provođenja mjera propisanih ovom naredbom, uvažavajući specifičnosti organizacije i stanja postojeće veterinarske infrastrukture na prostoru koji pokrivaju, i dostaviti ih Uredu za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, najkasnije do 15. februara 2010. godine.

U operativnom planu / uputstvu treba biti navedeno sljedeće:

- mjere koje će se finansirati iz budžeta u 2010. godini,
- rok za provođenje mjera,
- cijenu za provođenje pojedinih mjera.

U saradnji sa nadležnim veterinarskim službama entiteta i Brčko Distrikta BiH, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, je također dužan izraditi operativni plan u kojem će biti navedene mjere koje će se finansirati iz budžeta Ureda u 2010. godini.

Za mjere za koje je potrebno provesti uzorkovanje, ukoliko to nije ovom Naredbom drugačije propisano, uzeće se reprezentativan broj uzoraka s obzirom na procjenjeni broj životinja u svakoj pojedinačnoj najmanjoj jedinici za uzorkovanje u skladu sa tabelom za uzorkovanje (Prilog 1), te zadatom prevalencom za predmetno oboljenje.

B. IZVOĐENJE MJERA

Nadležni službeni veterinar, odnosno veterinarski inspektor na području njegove nadležnosti kontrolira i nadzire provođenje mjera propisanih ovom Naredbom.

Mjere propisane ovom naredbom obavezne su provoditi za tu djelatnost registrovane i na pojedinom području nadležne veterinarske organizacije.

Laboratorijski dijagnostički postupci predviđeni ovom naredbom provode se u ovlaštenim veterinarskim laboratorijama i/ili u slučaju potrebe u EU/OIE priznatim laboratorijama. Formular za slanje uzoraka u ovlaštenu dijagnostičku laboratoriju nalazi se u Prilogu 3 ove Naredbe.

C. IZVJEŠTAVANJE O PROVOĐENJU MJERA

Do 10. u mjesecu, veterinarske organizacije koje provode mjere propisane ovom naredbom obavezne su dostaviti nadležnom entitetskom tijelu izvještaj o svim provedenim mjerama u prethodnom mjesecu.

Ovlaštene laboratorije su obavezne, najkasnije do 10. u mjesecu dostavljati mjesečne izvještaje o svim provedenim analizama sa posebno izdvojenim prikazom pretraga provedenih na osnovu ove naredbe nadležnim entitetskim tijelima.

Do 15. u mjesecu nadležne veterinarske službe entiteta i Brčko Distrikta BiH dužne su dostaviti prikupljene izvještaje o provedenim mjerama u prethodnom mjesecu Uredu za veterinarstvo BiH. Formular za dostavljenje mjesečnih izvještaja nalazi se u Prilogu 4 ove Naredbe.

D. OCJENA EFIKASNOSTI PROVEDENIH MJERA

Ured za veterinarstvo BiH dužan je obezbijediti provođenje, koordinaciju i analizu provedenih aktivnosti kroz Stručnu grupu za epidemiologiju i izradu programa kontrole bolesti koja ima za cilj obezbijediti naučni osnov u provođenju programa zaštite zdravlja životinja i ljudi.

Stručna grupa za epidemiologiju će na kraju godine pripremiti godišnji izvještaj o obimu i efikasnosti provedenih mjera u 2010. godini te predložiti neophodne promjene u programima kontrole bolesti u narednom periodu.

Laboratorije koje su određene za referentne za pojedine bolesti u Bosni i Hercegovini dužne su uspostaviti saradnju sa odgovarajućim referentnim laboratorijima Međunarodnog ureda za epizootije ili EU koje odredi Ured za veterinarstvo BiH i učestvovati u ring testovima koje oni organizuju.

III. FINANSIRANJE MJERA

Ured za veterinarstvo BiH, nadležne veterinarske službe entiteta i Brčko Distrikta će putem operativnih planova odrediti mjere koje će se finansirati iz budžeta i one koje će se finansirati iz projekata, odnosno one koje će finansirati vlasnik, a u slučaju posljednjeg, dužne su odrediti visinu naknade za provođenje svake pojedine mjere.

Ured za veterinarstvo BiH će finansirati pojedinačne aktivnosti iz domena rada referentnih laboratorija, kada se za to ukaže potreba i u visini trenutno raspoloživih sredstava za tu namjenu, rad stručne grupe za epidemiologiju, aktivnosti pojačane kontrole i monitoringa pojedinih zaraznih bolesti u slučaju epizootija i kada je ugroženo ljudsko zdravlje, kao i druge aktivnosti od državnog značaja.

IV. INFORMISANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE

Ured za veterinarstvo BiH i nadležne veterinarske službe entiteta i Brčko Distrikta su dužni redovno organizovati informisanja i stručna usavršavanja veterinarara, farmera, vlasnika životinja i drugih lica uključenih u proizvodnju i promet životinja i namirnica životinjskog porijekla.

Ove aktivnosti će se provoditi putem predavanja, seminara, stručnih skupova, štampanjem biltena, knjižica i na drugi način, a u cilju poboljšanja zdravlja životinja i sigurnosti hrane.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Ova Naredba stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Direktor

Dr Sc. Drago N. Nedić, s.r.

Datum: 19.01.2010.

Broj: 02-2-02-2-95-1/10

PRILOG 1

Tabela za uzorkovanje

Veličina populacije	Detektibilna prevalenca (%)														
	0.001	0.01	0.1	0.5	1	2	5	8	10	15	20	25	30	40	50
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	9	8	7	6	5	4
20	20	20	20	20	20	20	19	17	16	13	10	9	7	6	5
50	50	50	50	50	50	48	35	26	22	16	12	10	8	6	5
100	100	100	100	100	95	78	45	31	25	17	13	10	9	6	5
200	200	200	200	190	155	105	51	33	27	18	14	11	9	6	5
300	300	300	300	260	189	117	54	34	28	18	14	11	9	6	5
400	400	400	400	311	211	124	55	35	28	19	14	11	9	6	5
500	500	500	499	349	225	129	56	35	28	19	14	11	9	6	5
600	600	600	597	379	235	132	56	35	28	19	14	11	9	6	5
700	700	700	691	402	243	134	57	36	28	19	14	11	9	6	5
800	800	800	782	421	249	136	57	36	28	19	14	11	9	6	5
900	900	900	868	437	254	137	57	36	29	19	14	11	9	6	5
1000	1000	1000	950	450	258	138	57	36	29	19	14	11	9	6	5
1500	1500	1500	1297	493	271	142	58	36	29	19	14	11	9	6	5
2000	2000	2000	1553	517	277	143	58	36	29	19	14	11	9	6	5
2500	2500	2500	1746	532	281	144	58	36	29	19	14	11	9	6	5
3000	3000	3000	1895	542	284	145	58	36	29	19	14	11	9	6	5
3500	3500	3500	2013	550	286	146	58	36	29	19	14	11	9	6	5
4000	4000	3999	2108	556	288	146	58	36	29	19	14	11	9	6	5
4500	4500	4495	2187	560	289	146	59	36	29	19	14	11	9	6	5
5000	5000	4988	2253	564	290	147	59	36	29	19	14	11	9	6	5
10000	10000	9500	2588	581	294	148	59	36	29	19	14	11	9	6	5
15000	15000	12964	2715	586	296	148	59	36	29	19	14	11	9	6	5
20000	20000	15528	2781	589	296	148	59	36	29	19	14	11	9	6	5
30000	29999	18948	2850	592	297	148	59	36	29	19	14	11	9	6	5
40000	39978	21085	2885	594	297	149	59	36	29	19	14	11	9	6	5
50000	49876	22536	2907	595	298	149	59	36	29	19	14	11	9	6	5
60000	59594	23582	2921	595	298	149	59	36	29	19	14	11	9	6	5
70000	69031	24371	2932	596	298	149	59	36	29	19	14	11	9	6	5
80000	78109	24987	2939	596	298	149	59	36	29	19	14	11	9	6	5
90000	86775	25481	2945	596	298	149	59	36	29	19	14	11	9	6	5
100000	95000	25886	2950	596	298	149	59	36	29	19	14	11	9	6	5
200000	155279	27821	2972	597	298	149	59	36	29	19	14	11	9	6	5
300000	189479	28509	2980	598	298	149	59	36	29	19	14	11	9	6	5

PRILOG 2

Tabela 1.

PERAD U UZGOJU I ZA PROIZVODNJU RASPLODNIH JAJA						
Kategorija/dob peradi	Mjesto uzimanja uzorka	Uzorak	Broj uzoraka (kom) -određen prema veličini jata (kom)		Učestalost uzorkovanja	Napomena
Jednodnevni pilići	Objekat za uzgoj	Transportni podlošci i pilići	10 transportnih podložaka i 20 pilića		Po isporuci	<u>Jednodnevni pilići</u> su pilići starosti ne više od 72 sata nakon valjenja.
1. sedmica starosti	Objekat za uzgoj	Pilići	20		1 x	
3. sedmica starosti	Objekat za uzgoj	Pilići	10		1 x	
4. sedmica starosti	Objekat za uzgoj	Zbirni uzorak fecesa	5 x 12 zbirnih uzoraka fecesa		1 x	<u>Zbirni uzorci fecesa</u> sačinjeni su od pojedinačnih uzoraka svježeg fecesa, od kojih je svaki pojedinačni uzorak težio najmanje 1 g, a koji su uzeti metodom slučajnog uzorkovanja, na različitim mjestima u objektu za uzgoj peradi.
8. sedmica starosti	Objekat za uzgoj	Zbirni uzorak fecesa	5 x 12 zbirnih uzoraka fecesa		1 x	
16. sedmica starosti	Objekat za uzgoj	Zbirni uzorak fecesa	5 x 12 zbirnih uzoraka fecesa		1 x	
21. sedmica starosti	Objekat za uzgoj	Zbirni uzorak fecesa	5 x 12 zbirnih uzoraka fecesa		1 x	
Tokom nesivosti	Objekat za uzgoj	Krv i zbirni uzorak fecesa	Veličina jata	Broj uzoraka		1 x mjesečno
				krv	zbirni uzorak fecesa	
			1 - 24	Jednak broju peradi u jatu, a max. 20		
			25 - 29	20	20	
			30 - 39	25	25	
			40 - 49	30	30	
			50 - 59	35	35	
			60 - 89	40	40	
			90 - 199	50	50	
			200 - 499	55	55	
500 - 5000	60	60				
5001 - 10000	90	90				
Iznad 10000	120	120				

Tabela 2.

PERAD U UZGOJU I ZA PROIZVODNJU RASPLODNIH JAJA										
Kategorija/dob peradi	Mjesto uzimanja uzorka	Uzorak	Broj uzoraka (kom) -određen prema veličini jata (kom)		Učestalost uzorkovanja	Napomena				
Jednodnevni pilići	Objekat za uzgoj	Transportni podlošci i pilići	10 transportnih podložaka i 20 pilića		Po isporuci					
3. sedmica starosti	Objekat za uzgoj	Zbirni uzorak fecesa	5 x 12 zbirnih uzoraka fecesa po jatu		1 x	<p><u>Zbirni uzorci fecesa</u> sačinjeni su od pojedinačnih uzoraka svježeg fecesa, od kojih je svaki pojedinačni uzorak težio najmanje 1 g, a koji su uzeti metodom slučajnog uzorkovanja, na različitim mjestima u objektu za uzgoj peradi.</p>				
12. sedmica starosti	Objekat za uzgoj	Zbirni uzorak fecesa	5 x 12 zbirnih uzoraka fecesa po jatu		1 x					
Dva sedmice prije svakog preseljenja	Objekat za uzgoj	Zbirni uzorak fecesa	5 x 12 zbirnih uzoraka fecesa po jatu		1 x					
Kokoši u proizvodnji od 25. sedmice starosti	Objekat za uzgoj	Krv i jaja	Veličina jata		Broj uzoraka		<p>1 x mjesečno u jatima peradi s više od 200 komada, i 4 x godišnje u tromjesečnim razdobljima u jatima peradi s manje od 200 komada</p>	<p><u>Jato</u> je svaka grupa ptica kontinuirano držana u jednoj objektu, ili dijelu nastambe odvojenom od drugih dijelova te nastambe solidnim čvrstim pregradama, i ima svoj zasebni sistem ventilacije. <u>U slučaju slobodnog držanja ptica</u> jato je svaka grupa ptica koja ima zajednički pristup jednom ili više objekata na farmi. Jedan <u>uzorak konzumnih jaja</u> u ljusci teži najmanje 500 g</p>		
					krv				Jednak broju peradi u jatu, a max. 20	
			1 - 24							
			25 - 29		20				20	
			30 - 39		25				25	
			40 - 49		30				30	
			50 - 59		35				35	
			60 - 89		40				40	
			90 - 199		50				50	
			200 - 499		55				55	
500 - 5000		60		60						
5001 - 10000		90		90						
Iznad 10000		120		120						

Tabela 3.

VALIONICA						
Kategorija/dob peradi ili kapacitet valionice	Mjesto uzimanja uzorka	Uzorak	Broj uzoraka (kom) -određen prema veličini jata (kom)		Učestalost uzorkovanja	Napomena
jata peradi čija se jaja vale u valionici kapaciteta <u>manjeg</u> od 1000 jaja	objekat za uzgoj peradi	zbirni uzorak fecesa	Veličina jata	Broj uzoraka	1 x po svakom rasplodnom jatu, čija su jaja dopremljena u valionicu	Zbirni uzorci fecesa sačinjeni su od pojedinačnih uzoraka svježeg fecesa, od kojih je svaki pojedinačni uzorak težio najmanje 1 g, a koji su uzeti metodom slučajnog uzorkovanja, na različitim mjestima u objektu za uzgoj peradi
			1 – 24	Jednak broju peradi u jatu a max. 20		
			25 – 29	20		
			30 – 39	25		
			40 – 49	30		
			50 – 59	35		
			60 – 89	40		
			90 – 199	50		
			200 – 499	55		
500 i više	60					
jata peradi čija se jaja vale u valionici kapaciteta <u>većeg</u> od 1000 jaja	valionica	mekonij ili neizleženo pile u ljusci ili jednodnevno pile	1 zbirni uzorak mekonija 50		1 x po svakom rasplodnom jatu, čija su jaja dopremljena u valionicu	Zbirni uzorak mekonija uzet od 250 pilića izleženih iz jaja dopremljenih od svakog pojedinačnog jata
jata koja imaju manje od 250 peradi, a čija se jaja inkubiraju u valionici kapaciteta <u>većeg</u> od 1000 jaja	valionica	mekonij ili neizleženo pile u ljusci ili jednodnevno pile	1 zbirni uzorak mekonija 50		1 x po svakom rasplodnom jatu, čija su jaja dopremljena u valionicu	Zbirni uzorak mekonija uzet od 250 pilića izleženih iz jaja dopremljenih od svakog pojedinačnog jata

Tabela 4.

PERAD U TOVU						
Kategorija/dob peradi	Mjesto uzimanja uzorka	Uzorak	Broj uzoraka (određen prema veličini jata)		Učestalost uzorkovanja	Napomena
Peradu tovu	objekat za uzgoj peradi	zbirni uzorak fecesa	Veličina jata	Broj uzoraka	Najranije 14, a najkasnije 10 dana prije klanja	Zbirni uzorci fecesa sačinjeni su od pojedinačnih uzoraka svježeg fecesa, od kojih je svaki pojedinačni uzorak težio najmanje 1 g, a koji su uzeti metodom slučajnog uzorkovanja, na različitim mjestima u objektu za uzgoj peradi
			1 – 24	Jednak broju peradi u jatu a max. 20		
			25 – 29	20		
			30 – 39	25		
			40 – 49	30		
			50 – 59	35		
			60 – 89	40		
			90 – 199	50		
			200 – 499	55		
500 i više	60					

Prilog 3.

Obrazac za slanje uzoraka na laboratorijsko pretraživanje						
Svrha uzorkovanja:	Naredba 2010	Karantin	Zahtjev držatelja	Drugo (navesti)		
Datum uzorkovanja:						
Ime i prezime držatelja:			Adresa (imanja/farme/karantina):			
Mjesto:	Općina:			Kanton:		
Reg. Broj imanja:			Reg. Broj klaonice:			
Vrsta proizvodnje:	Ekstenzivna			Rasplod		
	Intenzivna			Tov		
				Reprodukcija		
Dob peradi:		Nesilice (konzum)	Jaja (konzum)		Hobi / sport	
Dob peradi:		Nesilice (rasplod)	Mlijeko			
Dob peradi:		Pilići	Ribe		Drugo	
		Jaja (rasplod)	Pčele			
Veličina uzgoja (Σ):	1 do 9	40 do 50	350 do 499	5000 do 9999		
	10 do 19	51 do 99	500 do 999	10000 do 30000		
	20 do 29	100 do 249	1000 do 2999	> 30000		
	30 do 39	250 do 349	3000 do 4999			
GOVEDA, SVINJE, OVCE, KOZE, KONJI, PČELE, RIBE						
Životinje od kojih je uzet uzorak (broj / kategorija)						
Goveda	Svinje	Ovce	Koze	Konji	Pčele	Ribe
Broj(evi) ušne(ih) markica ili drugih oznaka životinja od kojih je/su uzorci						
1.	2.	3.		4.		
5.	6.	7.		8.		
Imuni status životinje (vakcinisana):						
Da		Ne		Naziv bolesti:		
				Naziv vakcine:		
				Datum vakcinacije:		
PERAD						
Način proizvodnje:	Kavezni	Podni	Slobodno držanje	Drugo (navesti)		
Ukupan broj jata na farmi / imanju:						
Broj objekta iz kojeg je uzet uzorak:						
Broj nesilica na imanju:			Broj brojlera na imanju:			
Broj nesilica u pretraživanom (im) jatu(ima):			Broj brojlera u pretraživanom (im) jatu(ima):			
Broj pilića na imanju:			Broj purana na imanju:			
Broj pilića u pretraživanom (im) jatu(ima):			Broj purana u pretraživanom (im) jatu(ima):			
Imuni status peradi (vakcinacija)						
Njukastlska bolest	Da	Proizvođač vakcine:				
	Ne	Naziv vakcine:				
		Datum vakcinacije:				

Salmoneloza	Da	Proizvođač vakcine:
	Ne	Naziv vakcine:
		Datum vakcinacije:
UZORAK		
Vrsta uzorka (označiti):	Krv	Organi (navesti koji):
	Feces	Navlake za obuču
	Jaja (navesti količinu)	Urin
	Mlijeko	Bris (navesti čega)
	Pobačeni fetus	Ovarijalna tečnost
	Riba (navesti vrstu/e)	Ličinke (navesti čega)
	Drugo (navesti)	
Pretraga (navesti član Naredbe):		Bolest:
Datum slanja uzorka:		Način dostave:
Naziv laboratorije:		
Ime i prezime veterinara koji je uzeo uzorak:		
Naziv veterinarske organizacije:		
Adresa:		Tel / Fax:
Potpis i pečat:		

Mjesečno izvještaj o provedbi mjera

Nadležno tijelo: _____
 Izvješće za _____ mjesec 20__ godine

Adresa: _____
 Tel/Fax: _____

I Provedene dijagnostičke mjere**I.1. Za goveda**

Epidemiološka jedinica: _____

Broj jedinica za uzorkovanje: _____

Procijenjeni broj životinja: _____

MJERE	Bedrenica	Bruceloza	Leukoza	TBC	Plavi jezik	SiŠ	Listerioza	BSE
Broj životinja od kojih su uzeti uzorci								
Ukupan broj uzoraka								
Ukupan broj pozitivnih životinja								
Ukupan broj negativnih životinja								
Ukupan broj vakcinisanih životinja								

I.2. Za ovce / koze

Epidemiološka jedinica: _____

Broj jedinica za uzorkovanje: _____

Procijenjeni broj životinja: _____

MJERE	Bedrenica	Bruceloza	Scrapie	SiŠ	Listerioza	Plavi jezik
Broj životinja od kojih su uzeti uzorci						
Ukupan broj uzoraka						
Ukupan broj pozitivnih životinja						
Ukupan broj negativnih životinja						
Ukupan broj vakcinisanih životinja						

I.3. Za svinje

Epidemiološka jedinica: _____

Broj jedinica za uzorkovanje: _____

Procijenjeni broj životinja: _____

MJERE	KKS	Bruceloza	Slinavka i šap	Tuberkuloza	Trihinelozna
Broj životinja od kojih su uzeti uzorci					
Ukupan broj uzoraka					
Ukupan broj pozitivnih životinja					
Ukupan broj negativnih životinja					
Ukupan broj vakcinisanih životinja					
Podaci za divlje svinje					

I.4. Za kopitare

Epidemiološka jedinica: _____

Broj jedinica za uzorkovanje: _____

Procijenjeni broj životinja: _____

MJERE	Infektivna anemija kopitara	Arteritis konja
Broj životinja od kojih su uzeti uzorci		
Ukupan broj uzoraka		
Ukupan broj pozitivnih životinja		
Ukupan broj negativnih životinja		

I.5. Za perad

Epidemiološka jedinica: _____

Broj jedinica za uzorkovanje: _____

Procijenjeni broj životinja: _____

MJERE	Njukastlska bolest	Avijarna influenza	Tifus peradi i druge <i>Salmonella</i> infekcije	Klamidioza
Broj životinja od kojih su uzeti uzorci				

Ukupan broj uzoraka				
Ukupan broj pozitivnih životinja / uzoraka*				
Ukupan broj negativnih životinja / uzoraka*				
Ukupan broj vakcinisanih životinja				

* U skladu sa tabelama u Prilogu 2 Naredbe

1.6. Za pčele

Epidemiološka jedinica: _____

Broj jedinica za uzorkovanje: _____

Procijenjeni broj životinja: _____

MJERE	Američka gnjiloća
Broj pčelinjih zajednica od kojih su uzeti uzorci	
Ukupan broj uzoraka	
Ukupan broj pozitivnih pčelinjih zajednica	
Ukupan broj negativnih pčelinjih zajednica	

1.7. Za ribe

Epidemiološka jedinica: _____

Broj jedinica za uzorkovanje: _____

Procijenjeni broj životinja: _____

MJERE	VHS	IHN	VSC
Broj životinja od kojih su uzeti uzorci			
Ukupan broj uzoraka			
Ukupan broj pozitivnih životinja / uzoraka			
Ukupan broj negativnih životinja / uzoraka			

1.8. Za pse

Epidemiološka jedinica: _____

Procijenjeni broj životinja: _____

MJERE	Bjesnilo	Lišmanioza	Ehinokokoza
Broj životinja od kojih su uzeti uzorci			
Ukupan broj uzoraka			
Ukupan broj pozitivnih životinja			
Ukupan broj negativnih životinja			
Ukupan broj vakcinisanih životinja			

II Mjere koje se provode za rasplodne životinje

Vrsta životinje: _____

MJERE	Bruceloza	Leptospiroza	IBR/IPV	Paratuberkuloza	Kampilobakt.	Trihomonijaza
Broj životinja od kojih su uzeti uzorci						
Ukupan broj uzoraka						
Ukupan broj pozitivnih životinja						
Ukupan broj negativnih životinja						

III Mjere koje se provode kod pobačaja

Vrsta životinje: _____

MJERE	Bruceloza	Listerioza	Leptospiroza	Q groznica	Kampilobakt.	Salmoneloza
Broj životinja od kojih su uzeti uzorci						
Ukupan broj uzoraka						
Ukupan broj pozitivnih životinja						
Ukupan broj negativnih životinja						

III Napomene
